

หลักสูตรการทำกล้วยหนีบัญพืช จำนวน 5 ชั่วโมง

หลักสูตรสอดคล้องกับอาชีพทั่วไป

ความเป็นมา

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนให้มีคุณภาพ ศูนย์ฝึกอาชีพชุมชน สู่ “วิสาหกิจชุมชน : ชุมชนพึ่งตนเอง ทำได้ ขายเป็น” เพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดการศึกษาอาชีพที่สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชน และความต้องการของตลาด รวมทั้งสร้างเครือข่ายการรวมกลุ่มในลักษณะวิสาหกิจชุมชน สร้างรายได้ให้กับชุมชน ให้ชุมชนพึ่งพาตนเองได้ และการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้า การทำช่องทางเผยแพร่และจำหน่ายผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจชุมชนให้เป็นระบบครบวงจร

กล้วยหนีบัญพืชเป็นผลิตภัณฑ์แปรรูปที่พัฒนาต่อยอดจากการนำกล้วยสุก ซึ่งเป็นผลไม้ที่มีอยู่มากในประเทศไทย มาเพิ่มมูลค่าโดยการแปรรูปให้เป็นของว่างเพื่อสุขภาพ ด้วยการอบแห้งจนได้เนื้อสัมผัสเหนียวนุ่ม (กล้วยหนีบ) แล้วนำมาคลุกหรือเคลือบด้วยธัญพืชชนิดต่าง ๆ เช่น งาดำ งาขาว ข้าวโอ๊ต เมล็ดฟักทอง เมล็ดทานตะวัน หรืออัลมอนต์ เพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ รสชาติ และความน่ารับประทานแนวคิดในการผลิตกล้วยหนีบัญพืชเกิดจากความต้องการลดการสูญเสียผลผลิตกล้วยที่ล้นตลาดในช่วงฤดูกาล และยืดอายุการเก็บรักษา โดยใช้กระบวนการอบแห้งที่ช่วยลดความชื้น ทำให้สามารถเก็บรักษาได้นานโดยยังคงรสชาติและคุณค่าทางอาหารไว้ได้ในระดับที่ดี นอกจากนี้ยังตอบสนองกระแสการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพที่ได้รับความนิยมในปัจจุบัน เนื่องจากกล้วยเป็นแหล่งของวิตามิน แร่ธาตุ และใยอาหาร ส่วนธัญพืชก็อุดมไปด้วยโปรตีน ไขมันดี และสารต้านอนุมูลอิสระ

สกร.ระดับอำเภอตะพานหิน ได้รับงบประมาณปี 2569 แผนงาน : ยุทธศาสตร์ ได้ตระหนักถึงการอนุรักษ์อาหารพื้นบ้านกล้วยหนีบัญพืชได้รับความนิยมทั้งในกลุ่มผู้บริโภคทั่วไป ผู้รักสุขภาพ และนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังเป็นผลิตภัณฑ์ที่เหมาะสมสำหรับการสร้างอาชีพและเพิ่มรายได้ให้แก่เกษตรกร กลุ่มวิสาหกิจชุมชน และผู้ประกอบการรายย่อย เพราะสามารถใช้วัตถุดิบที่หาได้ง่ายในท้องถิ่น ต้นทุนการผลิตไม่สูง และสามารถพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์ที่มีเอกลักษณ์ของชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตร และส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากได้อย่างยั่งยืน

หลักการของหลักสูตร

1. เป็นหลักสูตรที่เน้นการจัดการศึกษาอาชีพเพื่อการมีงานทำของผู้สูงอายุ ที่เน้นการบูรณาการเนื้อหาสาระภาคทฤษฎีควบคู่ไปกับการฝึกปฏิบัติจริง ผู้เรียนสามารถนำความรู้และทักษะไปประกอบอาชีพทำเป็นอาชีพเสริม และสร้างรายได้จริง
2. เป็นหลักสูตรที่เน้นการดำเนินงานร่วมกับเครือข่าย สถานประกอบการ เพื่อประโยชน์ในการประกอบอาชีพและการศึกษาดูงาน

จุดมุ่งหมาย

เพื่อให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะดังนี้

1. ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
2. ผู้เข้ารับการฝึกอาชีพนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม

เป้าหมาย

มี 2 กลุ่มเป้าหมาย คือ

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้สูงอายุ

ระยะเวลา

จำนวน	5	ชั่วโมง
ภาคทฤษฎี	2	ชั่วโมง
ภาคปฏิบัติ	3	ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
1	ความสำคัญและความจำเป็นในการประกอบอาชีพ การทำกล้วยหนีบธัญพืช	1. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ผลิตภัณฑ์แปรรูปอาหารในท้องถิ่น 2. เพื่อนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้ 3. เพื่อนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อมีอาชีพและสร้างรายได้เพิ่ม	1. ประวัติความเป็นมาของการทำกล้วยหนีบธัญพืช	1. วิทยากรให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน 2. วิทยากรแจกใบความรู้ 3. วิทยากรบรรยายความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทำยอดชะอมอบแห้ง	1 ชั่วโมง	
2	ทักษะการทำกล้วยหนีบธัญพืชและการฝึกปฏิบัติ	1. สามารถเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์และวัตถุดิบในการทำกล้วยหนีบธัญพืช 2. การจำหน่าย	1. ขั้นตอนการทำกล้วยหนีบธัญพืช - การเตรียมวัตถุดิบ - ส่วนผสม - วัสดุ/อุปกรณ์ที่ใช้ - ขั้นตอนการทำกล้วยหนีบธัญพืช - การบรรจุภัณฑ์ที่ใส่เพื่อให้สะดวกสวยงาม - การเก็บรักษา - การคำนวณต้นทุน - การกำหนดราคาขาย	1. วิทยากรบรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับขั้นตอนการทำกล้วยหนีบธัญพืช การเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้อย่างเหมาะสมและปลอดภัย 2. การเลือกวัตถุดิบและส่วนผสมการทำกล้วยหนีบธัญพืช 3. วิทยากรสาธิตขั้นตอนการทำกล้วยหนีบธัญพืช 4. ให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติจริงโดยมีวิทยากรเป็นผู้ให้คำแนะนำ 5. การคำนวณต้นทุน/ราคา/การขาย		3 ชั่วโมง

ที่	เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
					ทฤษฎี	ปฏิบัติ
	การติดตามและประเมินผล การฝึกทักษะในการทำกล้วย หนีบัญพืช	1. ติดตามผู้รับ การอบรม สามารถนำความรู้ ไปประยุกต์ใช้ใน ชีวิตประจำวันได้	1. ความรู้ความ เข้าใจในเนื้อหา สาระ 2. ทักษะการ ปฏิบัติ 3. คุณภาพของ ผลงาน/ผลการ ปฏิบัติ	1. ผู้เรียนสามารถ มีผลงานที่ปฏิบัติ 2. ผู้เรียนทำ ทดสอบความรู้ หลังเรียน 3. วิเคราะห์ให้ ผู้เรียนทำแบบ ประเมินความพึง พอใจ	1 ชั่วโมง	

สื่อการเรียนรู้

1. เอกสารประกอบการเรียนรู้ เรื่อง การทำกล้วยหนึบธัญพืช
2. แหล่งเรียนรู้ / อินเทอร์เน็ต / เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้อง
3. วิทยากรผู้เชี่ยวชาญ
4. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้

การวัดผลประเมินผล

1. ความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระในการปฏิบัติ
2. ทักษะการปฏิบัติ
3. คุณภาพของผลงาน/ผลการปฏิบัติ
4. แบบประเมินความพึงพอใจ
5. แบบทดสอบวัดความรู้ก่อนเรียน และหลังเรียน

เกณฑ์การจบหลักสูตร

1. มีเวลาอบรมและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 80
2. ผ่านการประเมินจากแบบทดสอบไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

รายละเอียดการดำเนินโครงการพัฒนาอาชีพชุมชน
ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

แบบ พต.5

1. ชื่อโครงการ การทำกล้วยหนึบธัญพืช

2. ความสอดคล้องกับนโยบาย

จุดเน้นการดำเนินงาน ของกรมส่งเสริมการเรียนรู้ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1. พลิกโฉมระบบการเรียนรู้สู่ความยืดหยุ่น เชื่อมโยง และไร้รอยต่อ

1.1 ยกระดับการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตจริง และทักษะที่จำเป็น สร้างทางเลือกที่หลากหลายและยืดหยุ่น เชื่อมโยงรูปแบบการเรียนรู้อย่างเป็นระบบและไร้รอยต่อ

1.2 ขับเคลื่อนระบบธนาคารหน่วยกิต (Credit Bank System) และกลไกการเทียบโอนผลการเรียนรู้ (หน่วยกิต ความรู้และประสบการณ์) เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสะสมผลการเรียน และยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่องตามศักยภาพจริง)

2. ขับเคลื่อนการเรียนรู้สู่อาชีพที่มั่นคง สร้างรายได้จริง และการพึ่งพาตนเองที่ยั่งยืน

2.1 ออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพให้สอดคล้องกับอัตลักษณ์พื้นที่ และความต้องการจ้างงานของตลาดแรงงานในปัจจุบันและอนาคต

2.2 ส่งเสริมแนวทาง “Learn to Earn” ควบคู่กับการ Upskill / Reskill / Newskill เพื่อให้ผู้เรียนสร้างรายได้ทั้งในระหว่างเรียนและหลังจบการศึกษา

2.3 ส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อสร้างผู้ประกอบการใหม่ สร้างโอกาสทางธุรกิจชุมชน และการต่อยอดผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นให้มีมูลค่า

2.4 พัฒนาทักษะและอาชีพใหม่ให้กลุ่มวัยเกษียณ เตรียมความพร้อมรองรับสังคมสูงวัย สามารถสร้างรายได้ พึ่งพาตนเอง และลดภาระพึ่งพิงทางสังคม

6. ขยายโอกาสการเรียนรู้ให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย

6.3 ส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างวัย และการเตรียมความพร้อมสู่สังคมสูงวัยอย่างมีคุณภาพ ผ่านพื้นที่กิจกรรมที่เอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งระหว่างคนต่างวัย

ภารกิจสำคัญ

2. Caree Plus : “เติมเต็มทักษะ สร้างโอกาสอาชีพ” ร่วมมือกับภาคเอกชนออกแบบและพัฒนาหลักสูตรอาชีพของสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทพื้นที่และความต้องการตลาดแรงงานจริง เช่น ดิจิทัล ช่างเทคนิค อาหาร การดูแลผู้สูงอายุ โดยภาคเอกชนร่วมสนับสนุนด้านการฝึกอบรมและวิทยากร รวมทั้งฝึกอบรมตามหลักสูตรคุณวุฒิวิชาชีพที่กำหนด

3. ระบบเชื่อมโยงการเรียนรู้ 3 รูปแบบ มุ่งพัฒนากลไกการเทียบเคียงและเทียบโอนผลการเรียนรู้ เชื่อมโยงการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง และการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ ให้สามารถสะสมในระบบธนาคารหน่วยกิตแบบไร้รอยต่อ นำไปสู่การยกระดับคุณวุฒิทางการศึกษาอย่างเป็นระบบ

3. หลักการและเหตุผล

ในสภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน การสร้างทักษะอาชีพที่สามารถเริ่มต้นได้ง่าย ใช้วัตถุดิบในท้องถิ่น และมีตลาดรองรับที่แน่นอนเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง กรมส่งเสริมการเรียนรู้ (สกร.) ได้เล็งเห็นความสำคัญของการยกระดับทักษะ

(Upskill) และการสร้างทักษะใหม่ (Reskill) ให้แก่ประชาชนตามนโยบาย “Learn to Earn” ซึ่งเปลี่ยนผ่านจากการเรียนรู้ตามอัธยาศัยทั่วไป สู่การเรียนรู้ที่จับต้องได้และเปลี่ยนเป็นรายได้ในทันที

"อาชีพการทำกล้วยหนึบธัญพืช" เป็นอาชีพเสริม และหลักสูตรสร้างรายได้ที่ได้รับความนิยมอย่างมากในชุมชน รวมทั้งเป็นการฝึกทักษะ และสามารถทำเป็นงานอดิเรกในเวลาว่าง หรือต่อยอดอาชีพเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อสร้างรายได้ และการสร้างอาชีพให้กับครอบครัว

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมให้คนในชุมชนมีอาชีพที่มั่นคง และพึ่งพาตนเองได้ ศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาอาชีพการทำกล้วยหนีบัญพืช เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และเกิดทักษะที่ได้มาตรฐาน และสร้างรายได้เสริมหรือการสร้างอาชีพเป็นหลักให้แก่ครอบครัวได้อย่างยั่งยืน

4. วัตถุประสงค์

1. เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพนำความรู้ไปประกอบอาชีพเพื่อสร้างรายได้
2. เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพมีทักษะและสามารถนำความรู้ไปต่อยอดอาชีพเพื่อการสร้างรายได้และการสร้างอาชีพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

5. เป้าหมาย

ผู้เรียน จำนวน 6 คน

6. วิธีดำเนินการ

กิจกรรมหลัก	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย	เป้าหมาย	พื้นที่ ดำเนินการ	ระยะเวลา	งบประมาณ
1. ขึ้นเตรียมการ (วางแผนและ ประชาสัมพันธ์) 2. ขึ้นดำเนินการอบรม (ภาคทฤษฎีและปฏิบัติ) 3. ขึ้นติดตามและ สรุปผล (ประเมินผล)	1 .เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพ นำความรู้ไปประกอบอาชีพ เพื่อสร้างรายได้ 2. เพื่อผู้เข้ารับการฝึกอาชีพมี ทักษะและสามารถนำความรู้ ไปต่อยอดอาชีพเพื่อการสร้าง รายได้และการสร้างอาชีพ 3. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำ ความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตาม ลักษณะของหลักสูตรได้	ประชาชนที่ สนใจ	จำนวน 6 คน	ศกร.ระดับ ตำบลไผ่หลวง หมู่ที่ 2 ตำบลไผ่หลวง อำเภอตะพาน หิน จังหวัด พิจิตร	6 สิงหาคม 2569	3,700.- บาท

7. วงเงินงบประมาณทั้งโครงการ

1 ค่าตอบแทนวิทยากร	จำนวน 5 ชม. x ชม.ละ 200 บาท	เป็นเงิน 1,000 บาท
2 ค่าวัสดุฝึกอบรม		เป็นเงิน 2,700 บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 3,700 บาท (สามพันเจ็ดร้อยบาทถ้วน)

8. แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

กิจกรรมหลัก	ไตรมาส 1 (ต.ค. – ธ.ค. 68)	ไตรมาส 2 (ม.ค. – มี.ค. 69)	ไตรมาส 3 (เม.ย. – มิ.ย. 69)	ไตรมาส 4 (ก.ค. – ก.ย. 69)
โครงการพัฒนาอาชีพชุมชน การทำกล้วยหนึบธัญพืช	-	-	-	3,700.-

9. ผู้รับผิดชอบโครงการ

1. นางสาวเบญญาภา เรืองเดช	ครูศูนย์การเรียนรู้
2. ว่าที่ ร.ต.หญิง รัชฎาภรณ์ เมฆอ่ำ	หัวหน้างานการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
3. ว่าที่ ร.ต.หญิง รัชฎาภรณ์ เมฆอ่ำ	หัวหน้างานแผนงานและโครงการ
4. นางสาวนลธิชา สอาดพันธุ์	หัวหน้ากลุ่มจัดการเรียนรู้
5. นายเกรียงไกร ทองศักดิ์	ผู้อำนวยการศูนย์ส่งเสริมการเรียนรู้ระดับอำเภอตะพานหิน

10. เครือข่าย

- ผู้นำชุมชน
- ปราชญ์ชาวบ้าน

11. โครงการที่เกี่ยวข้อง

- โครงการการเรียนรู้เพื่อการพัฒนาตนเอง
- โครงการการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- โครงการการเรียนรู้เพื่อคุณวุฒิตามระดับ
- โครงการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

12. ผลลัพธ์

ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการทำกล้วยหนึบธัญพืช และการเลือกใช้วัสดุอุปกรณ์ได้ ทำให้เกิดทักษะในการทำกล้วยหนึบธัญพืชและนำความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

13. ตัวชี้วัดผลสำเร็จของโครงการ

13.1 ตัวชี้วัดผลผลิต (Output)

- จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการ
- จำนวนผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการที่ผ่านกระบวนการตามหลักสูตร

13.2 ตัวชี้วัดผลลัพธ์ (Outcome)

- ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการที่มีคะแนน Post- test สูงกว่า Pre-test
- ร้อยละของผู้เรียนที่เข้าร่วมโครงการสามารถลงมือปฏิบัติจริงตามหลักสูตรได้
- ร้อยละของผู้เรียนที่ผ่านการอบรม สามารถนำความรู้ไปใช้ตามลักษณะของหลักสูตรได้

14. การติดตามและประเมินผลโครงการ

1. แบบทดสอบความรู้ ก่อนอบรม / หลังอบรม
2. แบบประเมินความพึงพอใจ แบบ พต.12
3. แบบนิเทศ แบบ พต.11
4. แบบติดตามผู้ผ่านการฝึกอบรมหลังจบหลักสูตร แบบ พต. 20

ณ ศก.ระดับตำบลไผ่หลวง หมู่ที่ 2 ตำบลไผ่หลวง อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร

วันที่ 6 สิงหาคม 2569

เวลา 08.300 น. – 09.00 น. - ผู้เข้าร่วมกิจกรรมลงทะเบียน

- ชี้แจงการดำเนินโครงการ/ทำแบบทดสอบความรู้ก่อนเข้ารับการอบรม

เวลา 09.00 น. – 10.0 น. - วิทยากรบรรยาย เรื่อง ช่องทางการประกอบอาชีพการทำกล้วยหนิปัญญาพิซ

เวลา 10.30 น.- 12.00 น. - วิทยากรให้ผู้เรียนฝึกปฏิบัติพร้อมให้แลกเปลี่ยนเรียนรู้

(วิทยากร โดยนางสาวเกชกนก หละวัน)

เวลา 13.00 น. – 15.00 น. - วิทยากรบรรยายให้ความรู้

- การเลือกทำเลที่ตั้งร้าน

- การจัดและตกแต่งหน้าร้าน

- การคิดราคาต้นทุนและการวิเคราะห์จุดคุ้มทุน

- การขายกล้วยหนึบอบแห้ง

- การส่งเสริมการขาย

- การทำบัญชีร้านค้าอย่างง่าย/ทำแบบทดสอบหลังฝึกอบรม

หมายเหตุ: กำหนดการนี้สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม